

فضای فیزیکی اتاق عمل

- اتاق های عمل جراحی کثیف و تمیز و اتاق های عمل اختصاصی به منظور انجام جراحی های ارتوپدی، چشم، دهان و دندان به دور از در ورودی بخش باشد
- اتاق بیهوشی نزدیک به در ورودی بخش که به طور مستقیم با اتاق عمل ارتباط دارد
- اتاق اسکراب که در نزدیکی اتاق عمل قرار دارد یا بطور مستقیم با آن در ارتباط است یا توسط یک پن جره شیشه ای از اتاق عمل جدا شود

- اتاق ریکاوری یا بهبودی بعد از عمل به منظور مراقبت از بیمار جهت بهبودی عوارض ناشی از بیهوشی
- اتاق نگهداری و تنظیم وسایل اتاق عمل
- اتاق شستشوی لوازم
- اتاق استریلیزاسیون کوچک
- انبار لوازم بیهوشی
- اتاق گچ گیری

- اتاق منشی بخش
- رختکن
- دفتر جراحان و متخصصان بیهوشی

- به ازای هر شش عمل جراحی در روز یک اتاق عمل لازم است
- چنانچه قرار باشد بیمار در اتاق عمل تحت بیهوشی قرار گیرد، به ازای هر دو تا سه عمل جراحی یک اتاق عمل مورد نیاز است
- تخت های اتاق ریکاوری به نسبت ۱ یا ۵/۱ برابر تعداد اتاق های عمل تجهیز میگردد
- اتاق های استریلیزاسیون کوچک بین دو اتاق عمل مجاور هم به صورت مشترک استفاده میشود

شرایط محیطی اتاق عمل

- بخش یا سوئیت جراحی باید بعنوان یک واحد بسته حفظ شود و دسترسی به مناطق محدود شده از طریق مرکز کنترل صورت گیرد
- بیماران قبل از ورود به اتاق عمل باید لباس های خود را تعویض و گان مخصوص بپوشند
- پرسنل اتاق عمل باید از لباس مخصوص استفاده کنند
- فضای اتاق عمل باید کاملا روشن و از رطوبت و جریان هوای مناسب برخوردار باشد

● کارکنان اتاق عمل در معرض گاز های بیهوشی قرار میگیرند

● هر گونه آشغال و زباله در اتاق های عمل قبل از انتقال به ناحیه نگه داری زباله ها باید در ظروف در بسته جمع آوری شوند. بعد از خروج هر یک از بیماران از اتاق عمل زباله ها از اتاق عمل خارج شوند

مسئولیت سازمانی، مشاغل مورد نیاز و شرایط احراز آن

- رئیس بخش اعمال جراحی: دارای تخصص جراحی و عضویت در انجمن های علمی و حرفه ای
- متخصص بیهوشی: دارای تخصص بیهوشی و عضویت در انجمن های علمی و حرفه ای
- جراح دهان و دندان: دارای تخصص جراحی در رشته دهان و دندان و عضویت در انجمن های علمی و حرفه ای
- تکنسین اتاق عمل و مرکز استریل: دارای مدرک کاردانی اتاق عمل با گذراندن آموزش های ضمن خدمت

- سر پرستار یا سوپر وایزر اتاق عمل
- پرستار اتاق عمل
- پرستار ریکاوری: نسبت این پرستار به بیمار در اتاق ریکاوری ۱:۱ است
- تکنسین دهان و دندان
- منشی
- پرستار یا تکنسین بی هوشی
- پرستار کمکی برای انتقال و استقرار بیمار و پیام رسانی

سوابق و مدارک

- برنامه زمانبندی شده اتاق عمل شامل فهرست جراحی های روزانه
- فهرست دفتر اتاق عمل شامل سوابق، مدارک و اطلاعات مربوط به عملهای جراحی (نوع بیماری، روش عمل جراحی، نوع عمل، تاریخ، زمان شروع و خاتمه جراحی، نام جراح و متخصص بیهوشی، نام پرستار اسکراب و سیار)
- فهرست کنترل و مراقبت قبل از عمل

وسایل و تجهیزات

- وسایل اورژانس: شامل سیستم ارتباط دهی اورژانس است که هر یک از اتاقهای عمل و واحد ریکاوری را با مرکز بخش، مانیتور قلبی، دستگاه احیاء قلبی ریوی، آمبوبگ، دفیبریلاتور، ساکشن، دستگاه تراکئوتومی و لوله تراشه وصل میکند

● و

- در خواست انجام بیوپسی
- فهرست مراقبت در اتاق بهبودی
- سوابق و مدارک بعد از عمل جراحی
- کارت جراح شامل زمان بندی عمل های جراحی برای جراحان
- فهرست بهره برداری از اتاق عمل

نیاز های فیزیکی و روحی روانی کارکنان

- داشتن نیروی ذهنی و بنیه فیزیکی
- داشتن ابتکار و توانایی کار گروهی

خط و مشی ها

- دارا بودن روش ها و خط و مشیهای مکتوب و باز بینی هر سه سال یکبار آن و در صورت نیاز اصلاح و اجرای آن :
- ۱. ضد عفونی یا گند زدایی کردن
- ۲. کنترل عفونت در بخش اعمال جراحی
- ۳. جمع آوری، بسته بندی و ضد عفونی کردن مواد در این بخش
- ۴. روش های خاص حمل و انتقال زباله

- استفاده از دید گاه های مشاوران پزشکی قبل از انجام عمل جراحی
- بخش ریکواری نیز دارای روش ها و خط و مشی های خاص خود است که باید وابسته به خط و مشی های اتاق عمل و بخشهای جراحی باشد
- کتابچه راهنمای روشها و خط و مشیها که نشاندهنده انواع مسئولیت ها و وظایف در بخش اعمال جراحی است باید در دسترس کارکنان قرار داشته باشد

- روش مکتوب برای حمل البسه کثیف نیز وجود داشته باشد که شامل در کیسه ریختن در محل استفاده و انتقال به منطقه حمل و خارج کردن آنها از هر یک از اتاق های عمل متعاقب انجام عمل جراحی میباشد
- روشهای اخذ رضایت نامه از بیمار و همراهان وی قبل از عمل جراحی
- روشهای حفظ و نگهداری اتاق عمل و وسایل و تجهیزات آن در شرایط استریل قبل و بعد از عمل جراحی

برنامه ها

- جلوگیری از انتقال آلودگی با انجام روش مناسب دفع مواد عفونی
- بررسی ومطالعه وضعیت وشرايط بی ماران قبل از بیهوشی
- تشریح روش های بیهوشی وشرايط بعد از بیهوش شدن که به تثبیت شرايط وجلوگیری از بروز استرس ونگرانی بیمار کمک میکند
- جراحی های یک روزه که به کاهش طول مدت اقامت بیماران در بیمارستان می انجامد

قوانین و مقررات

- ذخیره کردن خون خود بیمار قبل از عمل جراحی
- حضور جراح و متخصص بیهوشی در اتاق عمل و انجام عمل جراحی طبق برنامه از قبل تنظیم شده
- ارسال بیوپسی های جراحی به آزمایشگاه بالینی
- بسته بودن در بخش اعمال جراحی و اتاق های عمل

کنترل کیفیت

- انجام بیهوشی بدون استفاده از سرو صدای وسایل جراحی و سرو صدای اضافی کارکنان
- ارزشیابی افزایش یا کاهش تعداد عمل های جراحی

کنترل کمیّت

- تجزیه و تحلیل عمل های جراحی به صورت انتخابی، کوچک، بزرگ، بیماران سرپایی و بستری
- تعداد سرکشی های انجام شده به بیماران در اتاق بهبودی
- تعیین نسبت تعداد بیماران پذیرش شده در بیمارستان به تعدادی که نیاز به عمل جراحی دارند
- تعیین زمان استاندارد برای تمیز کردن اتاق عمل
- تعیین زمان استاندارد برای هر یک از انواع روشهای جراحی

وسایل و تجهیزات

- وسایل اورژانس: شامل سیستم ارتباط دهی اورژانس است که هر یک از اتاق های عمل و واحد ریکاوری را با مرکز بخش و لوازم اورژانس وصل میکند. وجود مکانیسم امتحان و بازرسی از لوازم لازم و ضروری است
- وجود سیستم تامین و تضمین اینکه وسایل استریل بفوریت در دسترس باشد لازم و ضروری است
- البسه و ملحفه های مورد استفاده در بخش اتاق عمل باید باید بطور روزانه شسته شود. کارکنان بخش نباید این اقلام را جهت شستشو به منزل ببرند

● شستشوی دست ها طبق برنامه ومقررات های مدون
صورت گیرد

● البسه وملحفه های تمیز مجزا از ملحفه های آلوده نگه داری
شوند واز نظر پارگی وسوراخ کنترل شوند